SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. C. No. 40. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 2, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 2-го БЕРЕЗНЯ 1993. Ч. 40. РІК C.

Пам'ятаймо про Україну!

Готують новий „Український правопис"

Київ. — Тут 13-го лютого газета „Голос України" надрукувала повідомлення, що мовознавці готують нове видання „Українського правопису", наближеного до правопису 1929 року.

Зокрема, вирішено реабілітувати літеру „ґ", яка була безпідставно вилучена у 30-ті роки; поновити термін кличного відмінку і усталити його вживання; встановити спосіб писання складних слів; уніфікувати низку закінчень іменників чоловічого роду в родовому відмінку однини (раніше було залу, але коридора; роману, фейлетону, але памфлета; після зміни буде: залу, коридору, роману, фейлетону, памфлету); будуть зліквідовані вийнятки в написанні у, а не ю після шиплячих: журі, як брошура, парашут; усунуться розбіжності в написанні відіменникових прикметників на зразок: Рига — ризький, Нюрнберґ — нюрнберзький, але Гаага — гаагський, Гонконг — гонконгський; буде ризький, нюнберзький гаазький, гонконзький.

Слова іншомовного походження в українській мові на 99,9 відсотків не зберігають подвоєння приголосних: алеґро, анотація, бал, граматика, каса, клас, кома, конґрес, метал, окультизм, оперета, сесія, целюлоза тощо. Проте було понад двадцять вийнятків із цього правила. Цих вийнятків стане вдвічі менше. За зразком — Америка, Британія, Палестина, Париж, Рига, Рим, Сибір, Чимкент запроваджується написання Арґентина, Бразилія, Сирія, Скандинавія, Чилі тощо. Це відповідає фонетичній системі української мови. Скажімо, якщо порівняти імена, більшість яких запозичена: Василь, Єлисей, Йосип, Кирило, Михайло, Нил, Тит, Катерина, а не Міхайло, Катеріна.

Комісія Верховної Ради України під головуванням академіка П. Кислого, з участю голови комісії Д. Павличка, народного депутата І. Драча, голови правописної комісії В. Русанівського, секретаря правописної комісії доктора філологічних наук А. Бурячка, провідних науковців-мовників, представників Кабінету Міністрів і Міністерства Освіти України ухвалила видати 4-те видання „Українського правопису" тиражем не менше 1-го міл. примірників і запровадити його в усіх сферах суспільного і культурного життя.

Вирішено також розглянути питання про внесення до 4-го видання „Українського правопису" інших змін, з метою наближення його до правопису, виданого 1929 року.

Л. КРАВЧУК ПОВЕРНУВСЯ З МАДЯРЩИНИ

Л. Кравчук.

Київ (УНІАР). — Сюди 27-го лютого повернувся з Будапешту Президент України Леонід Кравчук, де перебував з дводенною візитою і зустрівся з керівниками Мадярщини — президентом Арфадом Ґьонсом і прем'єр-міністром Йожефом Антолом. Президент України зустрівся також з представниками ділових кіл, з якими обговорив шляхи і напрямки співпраці та розвитку різносторонніх відносин.

Повернувшись з Будапешту, Л. Кравчук повідомив, що в результаті зустрічі підписано угоди про спрощений переїзд на кордоні та відкриття нових пропускних пуктів, що дасть змогу збільшити товарообіг між двома країнами.

Будапешт вважає, що візита Президента України надасть необхідного імпульсу розвиткові економічних і культурних зв'язків між двома державами — сусідами.

На пресовій конференції після закінчення візити Президент Кравчук заявив угорським кореспондентам, що з розпадом СССР і Варшавського договору створився вакуум безпеки в Східній та Центральній Европі. У зв'язку з цим Україна виступила ініціятором створення нових гарантій безпеки в реґіоні.

У Україні перебуває з візитою делеґація мадярської армії, очолювана генеральним інспектором протиповітряної оборони та авіяції генерал-майором Доло Балоґом. Військове керівництво України й Мадярщини має виробити проєкти протоколів щодо взаємодії армій двох держав.

Англія зменшує армію

Лондон. — 6,500 британських військовослужбовців дістали повідомлення, що вони є звільнені з армії.

Це чергове зменшення особового складу збройних сил Великобританії проводиться в рамках урядової програми, прийнятої після закінчення „холодної війни". Порядок поступового зменшення англійської армії було випрацювано декілька років тому, коли нібито перестало існувати воєнне протистояння Схід — Захід. Однак тепер, коли в багатьох країнах світу утворилися нові внутрішні вогнища напружености і міжнародна спільнота все частіше змушена посилати свої війська для врегулювання тих конфліктів, в Англії стає все гострішою критика на адресу уряду у зв'язку з його плянами зменшення армії. На думку міністерства оборони і багатьох членів англійського парляменту, вже сама участь Великобританії в миротворних операціях ООН у колишній Югославії показує, що ці пляни є застарілими і тому недоцільними.

В АМЕРИЦІ

ПОКЛИКАЮЧИСЬ НА ЧОТИРОРІЧНІ дослідження, що їх спонзорував Конгрес ЗСА про розвиток фармацевтичної індустрії в країні, звітодавці твердять, що виробництва ліків матимуть „надмірні прибутки" в сумі понад 2 біл. дол. річно. У звіті підкреслюється, що згадані прибутки є надмірними, бо враховані вже після відтягнення всіх витрат і нормальних прибутків та розглянені на базі порівнянь з іншими високотехнічними індустріями, які також залежні від дорогих наукових дослідів.

З УВАГИ НА ПОТРЕБУ негайних критичних рішень секретар Департаменту оборони Лес Еспин був змушений повернутися до праці у Пентаґоні тільки кілька годин після того, як його звільнено з лікарні. Щоби вповні відзискати здоров'я йому потрібно принайменше один тиждень відпочинку, тим більше, що до двох тижнів треба йому вмонтувати апарат, котрий буде реґулювати ритм його серця. Д-р Дейвид Перл, особистий кардіолог Л. Еспина, сказав, що останній мусить зменшити свій робочий день і перестати грати теніс і скваш, бо раптові рухи цих спортів для нього можуть бути небезпечними.

НОВООПУБЛІКОВАНІ ДОСЛІДИ окремої комісії дораджують пацієнтам, які мають катаракти, та їхнім лікарям розглянути [illegible] можливості поки вирішать оперувати. Згадана комісія, завданням якої було на базі своїх досліджень подати рекомендації Департаментові здоров'я і громадських обслуг складалася з компетентних осіб і тому їхні поради беруться серйозно під увагу. Зокрема коли у багатьох випадках особи при допомозі ліків, спеціяльних окулярів чи зміни освітлення можуть функціонувати нормально та оминути операції.

ВІД ЧАСУ, ЯК ПРЕЗИДЕНТ Билл Клінтон представив країні свій економічний плян, самі члени Конгресу з дня на день відчувають щораз сильніший тиск, щоби зменшити свої видатки. Виборці без жодних прикрас говорять своїм представникам, що коли вони мають прийняти пропоновані зменшення, то це саме в першу чергу повинен зробити Конгрес. Вони вказують на окремі привілеї членів Конгресу — пільги для поштових оплат, дорогі шкіряні устаткування їхніх бюр, покриття бюрових видатків колишніх спікерів та багато інших непотрібних видатків. А крім того це й досі не зчезли з очей картини привілеїв членів Конгресу з виписуванням чеків без належного покриття та шоферованих лімузин.

НОВИЙ ДИРЕКТОР СІ-АЙ-ЕЙ Джеймс Вулсі остерігає перед „справжньою можливістю", що Північна Корея має подостатком матеріялу на спорудження бодай одної атомової бомби, виробництво якої приховує від міжнародних інспекторів. Північна Корея постійно відмовляється від посторонньої перевірки, а тим часом американська розвідка бачить всі симптоми того, що Північна Корея старається приховати свою програму виробництва ядерної зброї. На думку Дж. Вулсі Північна Корея є тепер найбільш небезпечною проблемою стосовно ядерної зброї.

ЗАКІНЧИВШИ СВОЇ ОДНОТИЖНЕВІ відвідини Близького Сходу, секретар Державного департаменту Воррен Кристофер не повертається навіть з обіцянкою про дату відновлення переговорів замирення. Впродовж тижня він відвідав Ізраїль, Єгипет Йорданію, Сирію, Савдійську Арабію, Ливан, Кипр і Кувайт і всюди здобув підтримку на те, щоби такі переговори відновити. З уваги на добру настанову зацікавлених сторін, є сподівання на відновлення переговорів вчасною весною.

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН і Ален Ґрінспен, голова Федеральної ради валютних резерв, заявили, що Уряд і банкові реґулятори виготовляють плян, який значно облегшить існуючі банкові правила стосовно позичок, а зокрема, коли йдеться про позички для малих підприємств. Згідно з офіційними чинниками, членами Конгресу та урядовцями Федеральної ради валютних резерв, згаданий плян дасть змогу банкам позичати гроші радше на базі характеру даного позичковця, а не на базі його майна та забезпечення.

НА ЗУСТРІЧІ З ПРОВІДНИКАМИ профспілок і торгівлі, які в цілості підтримують його економічний плян, президент Билл Клінтон вперше дав до зрозуміння звідкіля візьме гроші на покриття коштів майбутнього пляну охорони здоров'я. Відповідаючи на конкретні запити в цій справі кореспондентів Президент сказав, що запропонує вищі податки на алькогольні напитки та сигарети.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ стейтова леґіслятура Вірджінії схвалила закон, який дозволяє на купівлю тільки одної штуки зброї на особу кожного місяця, хіба що місцева поліція дасть окремий дозвіл на закуп більшої кількости зброї. Цей закон є спрямований на те, щоб привернути стейтові його колишню повагу, яку він втратив останніми часами, бо став торгівцем пальної зброї для цілого північносхідного побережжя.

У ТОРГОВЕЛЬНОМУ ЦЕНТРІ В НЮ ЙОРКУ БУВ ВИБУХ

Оглядають звалища після вибуху.

Ню Йорку. — У п'ятницю, 26-го лютого, тут обвалилася стеля на плятформі підземки ПАТ, розташованої під Світовим торговельним центром. У перших повідомленнях з місця події говорилося про десятки поранених. Потім повідомляли, що поранено біля 1,000 осіб.

Під кінець неділі, тобто дві доби після вибуху, слідчі органи ще не могли повідомити про причини цієї трагічної події, в результаті якої п'ять осіб (четверо чоловіків і одна жінка) були вбиті і 1,042 поранені, з них 15 — тяжко.

Вибух стався у підземному гаражі Світового торговельного центру. Зразу ж припинилася подача електроенерґії у кількох будинках комплексу Всесвітнього торговельного центру, руйнування, викликані вибуховою хвилею, зупинили рух поїздів системи ПАТ, що з'єднує Ню Йорк з Ню Джерзі, а також маршрутів C, E, N і R нюйоркської підземки. Бюра багатьох компаній у приміщенні Світового торговельного центру були замкнені.

Розслідування причин вибуху почалося у п'ятницю, як лиш на місце події прибула поліція, агенти ФБІ та інші служби правопорядку. Оскільки вибух стався у підземному гаражі, зразу ж появилася версія, що вибухнув замінований автомобіль. Але точного висновку до кінця неділі не було. Невідомо також, який тип вибухівки був використаний.

„В даний час неможливо сказати, чому хтось вирішив піти на такий страшний злочин, — заявив у суботу на пресовій конференції комішенер нюйоркської поліції Реймонд Келлі. — Дуже можливо, що це була бомба. Але ми не можемо підтвердити цього".

Керівник нюйоркського відділу ФБІ Джеймс Фокс, який виступав разом з Келлі, не виключив можливости терористичного акту, але зауважив, що ще передчасно робити висновки.

Російський каґебіст займався ракетерством в Україні

Одеса (УНІАР). — Як повідомила обласна газета „Юг", в Одесі затримано відповідального працівника одного з підрозділів міністерства безпеки Росії в чині підполковника під час того, як він вимагав 9 міл. карбованців у місцевого підприємця.

Злочинцем виявився старший консультант підрозділу боротьби з наркотиками міністерства безпеки Росії Косирєв.

У СВІТІ

ДО 300 ОСІБ БУЛО поранено і понад 2,000 заарештовано у висліді сутички поліції з індусами в Делі. Поліція намагалася не допустити до несанкціонованого властями „маршу протесту", однак опозиційні партії, передусім ультраправа Джаната, зуміли вивести на вулиці столиці під антиісламськими гаслами декілька сотень тисяч людей. Спостерігачі підкреслюють, що протистояння між урядом і радикальними національними партіями за всю історію країни ще не мало таких маштабів, як тепер. З повідомлень преси виглядає, що в найближчі дні відбудуться нові масові демонстрації і це може привести до резиґнації уряду.

В ЧЕТВЕР, 25-ГО ЛЮТОГО, в Сеулі відбулася інавґурація 14-го президента Республіки Корея, лідера Демократичної ліберальної партії Кім Ен Сама. Він є перший за останні тридцять років цивільний керівник держави. Того ж дня Кім Ен Сам зустрівся зі своїм попередником Ро Де Ву. Зустріч символізувала мирний перехід влади від одного уряду до другого. Згідно з конституцією, президента у Південній Кореї вибирають на п'ять років, без права переобрання на другу каденцію. Звертаючись до народу, новий президент пообіцяв викорінити корупцію, пожвавити національну економіку, домогтися кращого порядку і дисципліни в суспільстві.

В ЧЕТВЕР, 25-ГО ЛЮТОГО, міністри промисловости Спільного ринку обговорювали у Брюсселі кризу в европейській сталеплавильній промисловості, у висліді якої можуть втратити працю 100,000 робітників. У зв'язку зі зменшенням попиту на сталь, очікується, що міністри Европейської спільноти схвалять плян, спрямований на перебудову західньоевропейської сталеплавильної індустрії і запропонують фірмам звільнити багато робітників. Найболючіше це рішення зачепить Еспанію, Італію і Німеччину, де не так давно на сталеплавильних підприємствах відбулися масові звільнення робітників і службовців. Еспанський міністер Клявдіо Аранзаді заявив, що [illegible] країна не піддасться тискові Спільного ринку, [illegible] вимагає, щоб Еспанія звільнила додатково ще [illegible] робітників.

І. Плющ відвідує Туреччину

Київ (УНІАР). — Звідси в середу, 24-го лютого, українська делеґація очолювана головою Верховної Ради Іваном Плющем, вилетіла до столиці Туреччини Анкари для участи в організаційному засіданні Парляментської асамблеї країн — членів Чорноморського економічного співтовариства.

Зустріч проходить у найбільшому турецькому місті Стамбулі і в ній беруть участь делеґації Туреччини, України, Болгарії, Румунії, Росії та Грузії, а також представники Міжнародного банку реконструкції та розвитку Всесвітнього банку програми розвитку ООН та інших міжнародних організацій з охорони здоров'я і довкілля. Розглядаються питання спільної діяльности для вивчення стану Чорного моря, принципів реґіонального рибальства, а також цілі, пріоритети та політика держав і організацій для захисту Чорного моря.

Очікується зустріч І. Плюща з головою парляменту Туреччини Джиндоруком. Заплянованo візиту І. Плюща до Греції.

Д.ҐРОДЗІНСЬКИЙ В НТШ

Ню Йорк. — Тут у п'ятницю, 5-го березня, заходами Наукового Товариства ім. Шевченка відбудеться доповідь п. н. „Сучасні соціяльно-економічні проблеми України". Доповідатиме д-р Дмитро Ґродзінський, голова департаменту біофізики і радіології в Інституті Біології і Ґенетики при Академії Наук України і голова комітету для захисту населення від радіяції. Доповідь відбудеться о год. 6:30 вечора в домі НТШ, 63 Четверта авеню, між 9-ою та 10-ою вулицями.

Всенародний Рух знову зареєстрований

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 26-го лютого, у Міністерстві Юстиції відбулася перереєстрація Всенародного Руху України. Його співголовами є Лариса Скорик, Всеволод Ільків та Микола Поровський. Їм вручене реєстраційне свідоцтво за номером 412, після чого, Л. Скорик заявила: „Витримавши шквал атак на власну адресу, віднині Всенародний Рух є юридично зафіксованою і підтвердженою організацією, яка не боротиметься за владу".

Голова Української Республіканської Партії Михайло Горинь спростував фальшиві повідомлення про його причетність до новоствореного Всенародного Руху, який вперше був зареєстрований 3-го лютого, а пізніше цю реєстрацію зліквідували через виявлину фальсифікацію документів.

У Філядельфії починають українську телевізійну передачу

Філядельфія. — Тут у суботу, 6-го березня, від год. 8:30 до 9:30 вечора на каналі 61-WTGI відбудеться прем'єра двомовної телевізійної програми п. н. Ukrainian News Network. Щотижнева передача включатиме: новини з України; діяльність дипломатичних, політично-суспільних, наукових фінансових та релігійних установ; історичні, культурні і розвагові теми.

Ціль програми — ознайомити якнайбільшу кількість глядачів, рівнож американську публіку, з сучасними подіями в Україні та з організаційним життям західньої діяспори.

За дальшими інформаціями (оголошення, реклями тощо) можна звернутися до продюсера Ігоря Лесика, тел (215) 874-3368.

В. Трощинський доповідатиме в Чикаґо та Ню Йорку

Чикаґо (Н. Н.). Вже пів-року в редакції Енциклопедії Української Діяспори працює кандидат історичних наук Володимир Трощинський, завідуючий відділом Інституту Соціології Академії Наук України. Він працює над докторською дисертацією про міжвоєнну політичну еміґрацію в Центральній та Західній Европі, а його перебування та досліди в Америці уможливлює стипендія-ґрент від Енциклопедії Української Діяспори. При цьому В. Трощинський дуже видатно вносить вклад у редаґування ЕУ-Д, саме опрацьовуючи гасла з галузі його досліджень.

Перед закінченням свого перебування і наукових досліджень в Америці В. Трощинський поділиться результатами своїх досліджень у доповіді на тему: „Міжвоєнна українська еміґрація — соціологічний та історико-політичний феномен". Ця доповідь відбудеться в Чикаґо під еґідою Філії Українського Католицького Університету та редакції Енциклопедії Української Діяспори, в п'ятницю, 19-го березня в Культурному Осередку, о год. 7-ій вечора.

Та сама доповідь буде прочитана в Ню Йорку під спонзорством Товариства ім. Шевченка в його будинку, в понеділок, 29-го березня, о год. 6-ій вечора. Наступного дня гість-науковець відлітає до Києва, звідки буде продовжувати свою плідну співпрацю з редакцією енциклопедії.

ВИСВІТЛЕННЯ ФІЛЬМУ

Ню Йорк. — Союз Українок Америки, 83-ий Відділ в Ню Йорку, запрошує на висвітлення відео-монтажу Львівської Телестудії „Пам'яті Блаженнішого Патріярха Кардинала Йосифа Сліпого та його перепоховання у Львові в серпні 1992 року". Висвітлення відбудеться тут у неділю, 7-го березня, о год. 1:30 по полудні в домі НТШ, 63 Четверта авеню, між 9-10-ою вул. Перед висвітленням — кава і солодке. Прихід призначений СУА на Стипендійний Фонд для семінариста в Україні.

Російські найманці воюють на боці сербів

Москва. — Газета „Московскіє Новості" надрукувала у четвер, 25-го лютого, повідомлення, що шість російських громадян загинули на полях громадянської війни у Боснії. Газета повідомляє, що російські найманці, які їдуть у Сербію, підписують тримісячний контракт, згідно з яким дістають харчі, цигарки і „символічну суму" на кишенькові видатки, а їх родини в Росії дістають 15,000 рублів (приблизно 25 дол.) у місяць. У січні газета „Московсій Комсомолєц" повідомила інші дані з приводу оплати бойових подвигів російських найманців. За словами кореспондента, ті нібито діставали від 100 до 200 дол. за день.

Підполковник Іван Черников, який відповідав на запитання кореспондента „Московських Новостей", заявив, що роля російських вояків у Боснії носить дуже символічний характер, бо „серби мають досить і людей, і зброї, щоб справитися зі своїми проблемами".

Керівник Санкт Петербурзького центру вербування найманців у Боснію Юрій Александров повідомляє, що кількість російських військовослужбовців, які перебувають в цій балканській країні, коливається від 200 до 500 осіб. Вони зформовані у 3—4 загони.

Один з найманців, 31-річний Алєксандер Алєксандров, говорячи про характер боснійського конфлікту, сказав: „Боснія і Герцеґовина як єдина держава трьох народів — нині вже нездійснена мрія. Або вони відокремляться і відгородяться кордонами, або будуть вирізувати один одного до останньої людини. Третього, судячи з усього, бути не може". А. Алєксандров воює на боці сербів на сході Боснії. За його словами, на боці мусулман проти них воюють найманці з Австрії, Ірану і Афґаністану.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P O Box 346 Jersey City N J 07303

За пріоритет у політиці

Активізація комуністів в Україні, зорганізованих у Соціялістичній Партії, проявилася у вимозі залеґалізувати Комуністичну партію, визнати нелеґальність її заборони та привернути Комуністичній партії її колишній маєток. Ті вимоги не так стривожили, як радше прокинули зі сну патріотичні державницькі сили в Україні. Але та добра позитивна реакція все ще не могла позбутися вузького партійницького підходу. На великих зборах понад 30 партій і організацій у Києві проголошено правильний тривожний оклик „Україна в небезпеці".

І тут же почали суперечитися, від кого існує найбільша небезпека і хто повинен їй протиставитися. Після довгих попередніх нарад придумано назву „Антикомуністичний Антиімперський Фронт України". Назва штудерна, напушена, наче протилежна до куди скромнішої і всеохоплюючої назви „Народний Фронт". Але не в назві справа, бо її автори хотіли схопити прикметниками „антикомуністичний, антиімперський" — скрайні ліві і праві, ворожі українській демократичній державі сили. Читаємо у переданій з Києва вістці — „Свобода" з 25-го лютого ц. р., що на тих великих зборах, чи, за тамошньою термінологією, на Форумі — закликав до єдности відомий довголітній колишній політичний в'язень, поет і письменник, Микола Руденко, приєднався до нього голова Республіканської партії Михайло Горинь і не перечив цьому Вячеслав Чорновіл. Цей останній правильно ствердив, що той новий фронт може відіграти позитивну ролю, якщо тільки його члени не почнуть ворогувати один проти одного. Але — читаємо в отому повідомленні з Києва, — що той же Вячеслав Чорновіл заявив, що він виступає з фронту, бо належать до нього організації радикальних націоналістів.

Виринає запит: хто становить найбільшу загрозу для української держави? Це проблема пріоритету, — проти кого треба боротися в першу чергу, як дійсного ворога української державности.

Радикальні націоналісти — за термінологією В. Чорновола — не проявили великої державницької мудрости впродовж останніх двох років на терені України. Ставлення партійного прапора поруч із державним, вивішування на вежі собору св. Софії у Києві транспаранту з гаслом, що його негайно підхопила протиукраїнська пропаґанда у Москві, влаштування у Львові маніфестації з окликами, які спонукали місцеву обласну Раду наталврували той акт окремою заявою, не кажучи вже про деякі промови, — все це не спричинилося до створення атмосфери, потрібної для конструктивної будови держави. А втім — радикальний націоналізм не загрожує існуванню української держави, бо він опертий тільки на своїй ідеології. Загрожує комунізм, опертий на спільності цілей з великодержавним російським шовінізмом.

Сила комуністів в Україні не тільки у поганій економічній ситуації, яка породжує невдоволення сірих громадян, а у спільності цілей з комуністами Росії плюс тамошні російські імперіялісти, які не в силі привикнути до факту постання незалежної України.

У Литві до влади прийшли комуністи, але вони — литовські патріоти. У новітній історії України та української політичної думки ми мали течію і видатних осіб, які вірили, що можна сполучити комунізм і український патріотизм і всі ті діячі покінчили життя або самогубством (Скрипник, Хвильовий), або смертю за Сталінавинищення цілої верстви так званих західньоукраїнських радянофілів. І тому сучасну Соціялістичну партію годі ставити на одну дошку з вахлярем інших партій і організацій. Існування в Україні 28-ми партій компромітує Україну в очах західнього світу.

Одностайний фронт проти комунізму й імперіялізму міг би дещо той партійницький хаос реґабілітувати. Коли це станеться?

СЕРЕД ПОСТІЙНИХ політичних суперечок з приводу нового економічного пляну президента Билла Клінтона, провідник республіканської меншости в Сенаті Баб Дол минулого тижня заявив, що його партія готує окремий [illegible], який пропонуватиме зменшити витрати на 100 біл. [illegible] більше, як пропонує Президент.

Микола Руденко

ЦІНА НЕЗАЛЕЖНОСТИ

I

Мабуть, були ми наївні, коли в тривалій ейфорії почали думати: як же вона дісталася нам легко — незалежна Україна. Без єдиного пострілу, без краплини крові. Так-то воно так — кров і справді не текла по вулицях наших міст, але історія приготувала інше випробування. Що легко йде в руки, те не цінується. Отож історична справедливість вимагає, аби кожна нація вистраждала для себе Батьківщину. І не лише нація, а кожне покоління, якому випадає вступити в змагання за незалежність своєї Вітчизни.

Якщо сьогоднішнім громадянам України, на відміну від попередників наших, покищо вдавалося обминати криваві змагання, то на їхні плечі повною мірою впали ті труднощі, котрі приходять після революцій та воєн — труднощі відбудови зруйнованого господарства. В мене й справді таке відчуття, ніби щойно скінчилася війна й нашому народові доводиться все починати спочатку. Між іншим, саме тому, що війни не було, що ми так легко отримали самостійну Україну, часто наші люди все ще не можуть збагнути, що ж воно з нами діється й чому нам дісталася руїна. Щоправда, будинки стоять, як стояли, не розтрощені в друзки фабрики й заводи, але ми живемо так, ніби все геть потрощено, нічого не збереглося від минулого. Інколи навіть доводиться шкодувати, що ота видимість відсутности руйнацій не дозволяє багатьом із нас побачити величезну руїну. Вона ж бо є, вона всюди, куди поглянеш нині, але не в зовнішньому образі споруд, а всередині, поза стінами, що ховають катастрофічні руйнації, і найістотніше те, що ці руїни ми носимо в самих собі, у власних душах. Від одного світу відштовхнулися, до другого не причалили.

Та загляньмо бодай в один із заводів, аби зрозуміти, що з нами діється. Ну, скажімо, на хвилину зазирнемо туди, де ще недавно господарював нинішній прем'єр України Леонід Кучма. Понад тридцять років тому Микита Хрущов похвалявся в ЗСА, ми, мовляв, отримуємо з конвеєра ракети так просто, мов сосиски. Він мав на увазі саме той ракетний гігант, що розміщений під Дніпропетровським. Є чим похвалитися: найбільший у світі!

1960 року в Краматорську мені випало оглянути прес, призначений для штампування начинених атомною смертю „сосисок". Це була надзвичайно складна металева споруда за розміром не менша від дванадцятиповерхового будинку. Поруч працював токарний верстат, на якому виготовлялися деталі діяметром 57 метрів. Стоячи серед отаких металевих монстрів, ти неминуче мусив почуватися гномом у столиці велетнів. А сьогодні все оте страхітливе начиння якось треба видобувати з численних куч мівських приміщень, аби заповнити їх верстатами, необхідними для випуску фермерських тракторів та сівалок.

Тепер, шановний читачу, спробуй уявити таке: московські колонізатори розмістили в Україні сотні військових гігантів — вони становлять понад 80 відс. усіх промислових підприємств України. І майже всі їх треба розмонтувати, порізати на брухт і переплавити в мартенах. Сама тільки ця робота виглядає грандіозно і вимагає безмір енергії. Може, було б навіть легше це робити, якби вони, військові комплекси, на кожному з яких зайнято по 40—50,000 робітників, лежали в руїнах. А так, бач, руїн буцімто немає, все виглядає мирно й буденно — звідки ж взялася така глибока криза?..

Мабуть, не варто пояснювати, чому московські колонізатори поселяли своїх промислових драконів на просторах України. Звичайно, на випадок атомної війни — перший удар буде спрямовано туди, де виготовляється найнебезпечніша зброя. До того ж не треба далеко возити вугілля й залізну руду — все це є в достатку на півдні України. А що це найбільш заселена частина імперії, їх непокоїло найменше. Навпаки, є дешева робоча сила, чого бракує, скажімо, на Уралі. Щоб не бракувало електроенергії, слід набудувати атомних електростанцій. Отак воно й сталося, що Україна отримала промисловість, якої краще взагалі не мати: побудувати заново легше, ніж тепер перебудовувати ракетні й танкові гіганти на виробництво холодильників, пилососів тощо.

На додаток до кризи промислової на нас одразу ж упала криза енергетична. А точніше транспортно-енергетична. Сьогодні ніде в світі немає паротягів, котрі працюють на вугіллі — є тепловози, що використовують нафтопродукти. Те ж саме належить сказати про пароплави — вони давно перетворилися на теплоходи. Їм також потрібна нафта. І, звичайно, всі види автомобілів, тракторів, комбайнів тощо вимагають бензини або солярки. Україна на своїх нафтопереробних заводах здатна переробити понад 60 млн. тонн нафти щороку. Нашій країні потрібно близько 50 млн. тонн, а добуваємо в себе дома лише 5 млн. тонн. І то є найбільша проблема із усіх економічних та побутових проблем: де брати нафту?

Ми все ще покладаємося на Росію — і це, здавалося б, виглядає розумно. Але ж біда в тому, що монополіст ніколи не відмовиться від своїх диктаторських переваг. Нами намагаються маніпулювати, як це було завжди. Передають із Москви вислів високої посадової особи: „Ми заб'ємо нафтовий цвях у труну України". Запроваджуються так звані квоти — щось на зразок колишніх карток на хліб. Україна ще й досі не знає, скільки нафти вона отримає в 1993 році: 45 чи 35, чи всього лишень 20 млн. тонн. Як же тут складати програми і щось плянувати? Все залежить від того, яким оком погляне на Київ можновладне московське начальство. Отож треба казати правду: хоч ми й отримали адміністративну незалежність, але економічної незалежности покищо не маємо.

Щойно Кабінет міністрів прийняв рішення побудувати танкерну фльоту, котра могла би завозити в Україну по 40 млн. тонн нафти щорічно. А тим часом Іран нагадує: Україна зобов'язалася побудувати нафтопровід, який проляже через Азербайджан і Росію. Та це, мабуть, не так легко здійснити: уся ця територія охоплена боями — російська в тому числі.

Продовження буде.

Ро-Ко

Похорон СКВУ?

Уже б'ють в похоронні дзвони, хоч до похоронних обрядів ще далеко. Пророкують деякі діяспорні політичні діячі, що СКВУ вже постарівся, вже своє віджив, і може йти в гріб — навіть без емеритури. СК ВУ вже не треба!

Що значить не треба? Ану погляньмо у віщувальну кришталеву кулю, що буде без СКВУ, до якого політична еміграція, — а тепер діяспора — привикли, як до записки рідної мами.

Хто буде заступатися за людські і національні права українців і українського народу? Та ж відомо, що в Україні всі меншини забезпечені правами, за вийнятком найбільшої меншини — українців. Та ж відомо, що в проєкті конституції неньки-України нема українського народу, а тільки народ України. А СКВУ має великий досвід у цій ділянці, хоч би згадати конференцію прав людини в Теґрані чи молебні у Найробі. Та ж відомо, що найчисленніша політична партія в Україні — це колишні, теперішні й майбутні комуністи. Треба думати про майбутнє!

Хто буде проводити збірки на українські посольства? Правда, вже деякі будинки українські посли мають, але ще нема приміщень на консуляти й посольства в африканських і азійських державах. А без СКВУ хто знатиме, де ще нема нашої дипломатичної репрезентації?

Хто даватиме поради Урядові неньки-України, як урядувати? Знаємо з недавнього досвіду, який відгук і позитивні кроки зробив Президент України й Верховна Рада після промови президента СКВУ на Форумі українців у Києві. Кажіть, не кажіть, якби тієї промови не було, то ще досі урядував би Фокін, а економічними справами займався б Фокіна син, котрий продав 10 мільйонів тонн нафти за кордон. Без промови президента Шимка ненька-Україна була б тієї зими замерзла.

Хто проголошуватиме визначні події для української діяспори, як от: „Рік Українського воїна", „Рік Української Мови", „Декада Української Мови", „Рік Української Жінки" і т.д. Без тих подій діти української спільноти вже давно забули б рідну мову й ми не знали б, що в нас є таке здібне й мудре жіноцтво, яке тримає свої жіночі організації здалеку від чоловічих, як залізний фонд на критичні потреби.

Хто збиратиме доляри на Фонд України? Без долярів і націоналісти багато не зроблять, навіть революційним способом. Бо навіть Церкви, які стоять у прямому сполученні з небесними силами, не можуть існувати без духовного патронату всемогучого доляра.

Хто даватиме патронат на національні святкування і відзначення? Без такого патронату кожне національне свято було б, як пані на пластовому балі без „мейк-апу". На тому потерплять державність, соборність, діяспорність і єдність.

Де і коли зустрінуться, щоб подивитися одні на одних, як вони „посеньйорились", члени ідеологічно споріднених націоналістичних організацій та визвольного фронту й усі побічні глядачі?

Хто нагороджуватиме заслужених мужів і жінок медалями св. Володимира, що ще невикористані лежать у шухлядах?

Як встоїться щойно створена координаційна рада на одній надламаній нозі східньої діяспори, без другої — західньої, твердої як сталева протеза?

Є ще абсолютний арґумент „за": на щось існує „Jewish World Congress" (пишу так, щоб редактор не змінив „єврейський" на „жидівський"). І ніхто не може мати нічого „проти", бо якби мав, може записатися до клюбу „анти"...

Як, хто, де, коли? — таких питань безліч, як партій і організацій в неньці-Україні і діяспорах сущі. Однак ще треба поставити передостаннє і останнє запитання.

Передостаннє: СКВУ ще живий і, як кажуть англосакси, „кікінг"-фиркає, не збираючись відлітати у вирій. То хто йому дасть „укол" евтаназії? Практично беручи, є два найповажніші кандидати: мельниківці або бандерівці, бо Християнські Церкви були і є проти кари смерти. Мельниківці, як звичайно, пророкують, що СКВУ візьме та й сам помре. Бандерівці, звичайно, не погоджуються з мельниківцями, хоч можуть його поховати „штучним доляровим голодом", не платячи внесків.

Кожний добрий християнин знає, що смерть закінчується похороном. Хто справить величавий похорон СКВУ? Чи „евнатазієць", чи це стане діяспорно-громадською справою? І хто найме плакальниць на голосіння?

І останнє моральне питання: хто візьме на свою совість такий „діяспірно- ієрвородний" гріх?

Микола Світуха

ПОЛІТИЧНА ВІЗІЯ АМБАСАДОРА ЛУКІНА

I

Престижний академічний журнал „Foreign Policy" опублікував під кінець минулого року (ч. 88, 1992 р.) довший еляборат теперішнього амбасадора Російської федерації у Вашінґтоні Владіміра Лукіна п. з. „Our Security Predicament" („Наш ґарант у небезпечній ситуації"). Заки прийти до розгляду основної опінії цього автора, слід згадати про нього, як одного з кращих експертів Росії в сфері міжнародної дипломатії. Лукіна теж уважають потенційним наступником теперішнього міністра закордонних справ А. Козирєва у випадку, коли б номенклятурній більшості у Верховній Раді вдалося його усунути.

В. Лукін має довголітній досвід як науковець Інституту ЗСА і Канади в Москві, отож детально знає нюанси совєтської політики супроти Заходу, а зокрема ЗСА. В роках 1990—92 він був предсідником Комітету міжнародних справ і зовнішніх економічних зв'язків російського парляменту.

У статті Лукін запевняє читачів, що Росія, як багатонаціональна країна, яка охоплює два континенти Азію і Европу — має природні інтереси в Центральній і північній Европі (дивно, що немає згадки про південну Европу і Середземне море!), на Близькому Сході і в реґіоні Тихого океану. Будь-чиї намагання звузити такі інтереси були б даремні і небезпечні, підважували б, за словами автора, „історично усталений соціяльний і політичний баланс у самій Росії". Лукін пропаґує тезу, що Росія, відкинувши глобальні амбіції совєтського періоду, позбулася тоталітарних традицій минулого і намагається стати справжньою демократією. У цей сам час, — твердить Лукін, — новостворені держави — сусіди Росії, все ще погрузли в підсовєтській дійсності хоч під іншими реклямними кличами.

Хоч загроза знищення Росії ядерною зброєю минула, Лукін добачує загрозу для безпеки Росії, а то й її існування, від усіх її великих сусідів. Найбільша небезпека ніби то чигає на Росію зі сходу, де нерозв'язаний конфлікт з Японією за Курильські острови не сприяє нормалізації двосторонніх стосунків. Автор признає, що „внутрішня динаміка" (читай „імперські амбіції"!) в теперішній Росії не дозволяє знайти сприємливу розв'язку цього територіяльного питання.

Хоч з Китаєм Росія не має територіяльного конфлікту, шляхи економічного і політичного розвитку обох сусідів розійшлися. Китай залишився самітним зі своїм ідеологічним консерватизмом. Лукін не спромігся на позитивну оцінку китайських економічних реформ, які за два роки увінчалися прикладним зростом добробуту населення і збільшенням темпів закордонних інвестицій.

Вказуючи на Корейський півострів, Лукін твердить, що Росія не може бути байдужою до зросту дестабілізації через наявність ядерної зброї, яка може захитати безпекою цілого реґіону південно-східньої Азії і загрожувати малорозвиненим далекосхідним теренам самої Росії. Як загрозу інтересам безпеки Росії уважає автор також ситуацію у Центральній Азії, де набрали розголосу дотепер придушені релігійні, етнічні, або й племінні конфлікти. Найбільшою загрозою є пробудження ісламського фундаменталізму, поставу якого автор розцінює як спрямовану проти Заходу і проти Росії. Якщо події сприятимуть приходові до влади ворожого до Росії елементу, то не можна виключити збройні конфлікти, намагання пересунути дотеперішні кордони, масову евакуацію росіян з центрально-азійських республік.

Закінчення буде.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Яр. Климовський

ВОЛОДИМИР БЛАВАЦЬКИЙ

I

(У сорокріччя смерти одного з найвидатніших мистців української сцени)

Якраз тепер надійшла пора, щоб історик театру написав про Володимира Блавацького принаймні однотомник як актора, режисера та новатора українського театру.

Так як на Великій Україні великим був Лесь Курбас, так у Західній Україні був В. Блавацький. Очевидно автор цієї згадки не збирається проводити якоїсь паралелі. Коли я бачив Курбаса на сцені, я був ще дитиною і моє тогочасне сприймання не можна брати до уваги. Лесь Курбас у початках Першої світової війни керував „Тернопільськими Театральними Вечорами" в моєму рідному місті. Керівництво цього театрального ансамблю залишив Миколі Бенцалеві, а сам виїхав до Києва, до Театру Миколи Садовського. Щоб провести паралелю не конче треба бути аналітиком театру, а треба бути дорослим, бачити мистця на сцені, щоб по своїй спроможності висловити думку.

Обидва — Курбас і Блавацький працювали в інших обставинах — Лесь Курбас мав декількох однодумців із широким поглядом на театральні справи, водночас вони були великими акторами, а Блавацький хоч мав декількох визначних акторів, які тільки були тихими однодумцями Блавацького та не забирали голосу, бе[illegible] сказавши, не вміли ясно спрецизувати своєї думки, саме тому не могли бути якоюсь мірою співтворцями чогось нового в театральному мистецтві. Обставини, в яких працював український галицький театр не були сприятливі — міністерство не видавало на час театральної концесії, на підставі якої одержувано дозволи на театральні вистави, особливо це польська влада примінювала до кращих наших театрів. Це саме було з цензурою, але на одне і друге був якийсь вихід з положення. Під большевицьким режимом було зовсім інакше, там за кожним нашим актором стежили власне такі, що важко було догадатись. Коли відступили большевики зі Львова, знайдено список тих, що їх „визволителі" мали вислати „на білі ведмеді" на чолі з Блавацьким. Провидіння веліло, що Блавацький мав залишити в театральному мистецтві не затертий слід.

• • •

Перервавши студії філософії, Володимир Трач, якому щойно сповнилось 19 років життя, вступив до Українського Театру. Директором цього театру був Василь Коссак, що під час літніх ферій проводив гостинні виступи в Коломиї. Вступаючи до театру прибрав псевдонім Блавацький. Його батько, суддя в Коломиї, був проти того, що улюблений син покинув студії, покинув рідний поріг. Мати ще більше була проти рішення сина бути актором мандрівного театру без найменших перспектив на майбутнє. Вона дуже це переболіла та хоч-не-хоч з цим помирилась і ще старалася вплинути на свого чоловіка, щоб примирився з рішенням Володимира.

Блавацький хоч починав грати менші ролі в театрі [illegible] до найкращого в тому часі театру „Бесіди", де директором був Йосип Стадник. Його він поважав за ерудицію, знання мов (Йосип Стадник переклав чимало з европейського репертуару включно до кількох опер, не згадуючи оперет), а крім цього в складі Театру „Бесіди" було чимало знаменитих акторів. Блавацькому пощастило дістатися до цього театру саме в той час, коли заанґажовано до „Бесіди" Загарова з його дружиною. Інтеліґентний і дуже спостережливий Блавацький пильно приглядався до сценічної гри Загарова, а ще більше до системи його режисерії. Блавацький все спостережене в Загарова наче поглинав, жадібно засвоював собі для майбутніх проєктів. Згодом йому трапилася ще інша щаслива нагода, коли він поїхав в Україну, до театру „Березіль" під мистецьким керівництвом Леся Курбаса. Це був театральний сезон 1927/28 р. Від Загарова Блавацький багато скористав, а від Курбаса ще більше. Блавацький пильно слідкував за грою Курбаса, а ще більше за його режисерією. Усе курбасівське він схоплював, щоб добре це все глибоко передумавши, перетрансформувати на свій зразок.

Будучи в Україні, Блавацький стрінувся з Олександром Загаровим, який зробив на нього таке враження наче б Загаров знаходився у якомусь клопітливому положенні. Вправді він Блавацькому не звірювався, та все ж можна було відчути, що Загаров уже не такий, яким був свого часу у Львові. Блавацький повернувшись до Галичини, зразу не примінював всього, що засвоїв, в першу чергу беручи до уваги як театральну новість сприйме публіка та чи така новість матиме вплив на касові прибутки театру, бож на Україні всі театри були державні, а як було в Галичині, знаємо. Саме тому всяку новість уводив Блавацький поступово.

Продовження буде.

З'їзд Бережанської гімназії

Відбудеться зустріч випускників Бережанської гімназії.

Звертаються до вас учні та вчителі Бережанської Української Державної Гімназії, що на Тернопільщині. У вересні 1992 року Бережанська гімназія була відкрита вдруге, тому що перше її відкриття відбулося 2 вересня 1805 року. Майже півтора століття проіснувала вона, ставши центром духовного, культурного та наукового розвитку Бережанщини. Багато відомих Україні і світові людей вийшли з її стін, серед яких чимало визначних духовних провідників, науковців, журналістів, письменників, мистців, політиків та громадських діячів. Назвемо лише найвідоміші імена: Маркіян Шашкевич, Омелян Огоновський, Олександер Барвінський, Богдан Лепкий, Тарас Гірняк, Денис Січинський.

Нині ми повертаємося до славних традицій минулих літ, хочемо відродити духовні джерела нашої землі. Саме з цією метою маємо намір організувати 27—30 серпня 1993 року зустріч випускників колишньої Бережанської гімназії. Просимо, щоб відгукнулися на наш лист всі колишні викладачі та випускники Бережанської гімназії, яких доля розвіяла по всьому світу.

Дорогі земляки в Україні та за її межами!

Чекаємо Ваших листів з розповідями про своє життя, спогадами про навчання в гімназії. Напишіть нам, чи зможете Ви приїхати на зустріч, яка відбудеться у місті Бережанах 27—30 серпня 1993 року.

Наша адреса: Україна 283150, м. Бережани, вул. Руська, 12, Бережанська гімназія.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ПАССЕЙК, Н. Дж.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу, 6-го березня 1993 р., о год. 6-ій вечора в залі Української Централі
240 Hope Avenue, Passaic, N.J.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати, та по два делеґати наступних Відділів:

42, 134, 182, 394

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіти уступаючої Управи і контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово головного предсідника УНС УЛЯНИ ДЯЧУК
9. Плян праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У нарадах візьме участь:

Уляна Дячук, головний предсідник УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Іван Хомко, голова
Василь Марущак, секретар — Юліян Котляр, касир

**Товариство Українських Інженерів Америки
Відділ Ню Джерзі
та
Приятелі Руху Північного Ню Джерзі
і
Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля**

запрошують громадянство Нюарку і околиці на

ДОПОВІДЬ-ПАНЕЛЬ академіка Дмитра Ґродзінського:

1. “ЧОРНОБИЛЬ ТА ЙОГО НАСЛІДКИ”
2. “СУЧАСНА ПРОБЛЕМАТИКА УКРАЇНИ”

Учасники панелю:

Академік ДМИТРО ҐРОДЗІНСЬКИЙ — УАН, Київ
Інж. ГРИГОР КУЗЬМА — ТУІА
Д-р Зенон Матківський — Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля
Д-р РОМАН АНДРУШКІВ — Приятелі Руху Півн. Н.Дж.

Місце: підцерковна заля української церкви св. Івана Хрестителя
719 Sandford Avenue, Newark, N.J.
Час: субота, 6-го березня, 1993 р., год. 7:00 вечора

ЖЕРТВУЙМО НА УКРАЇНСЬКІ АМБАСАДИ

Фундація Піддержки Дипломатичних Представництв України

просить

висилати чеки на Фонд Українських Амбасад до існуючих вже льокальних громадських Комітетів, або до бюра головного скарбника на нижчеподану адресу:

Foundation in Support of Diplomatic Missions of Ukraine, Inc.
209 B Grand Ave.
Rutherford, N. J. 07070

Tel.: (201) 939-6305, **Чеки виписувати:** „Ukrainian Embassy Fund". Fax: (201) 939-6305

В Ню Йорку до кредитівки „Самопоміч" при Другій Авеню під контом ч: 17861-00.

Св. п. о. Ф. Коваленко

9-го грудня минулого року в одному зі шпиталів Рочестеру, Н. Й., помер о. митрофорний протоієрей Федір Коваленко. З його відходом у вічність УАПЦ в ЗСА втратила одного з кращих священиків, а парафія церкви св. Покрови Рочестеру оплакує свого унікального пастиря й наставника.

Св. п. о. Федір Коваленко.

Федір Коваленко народився 22 травня 1925 року в козацькій родині села Лютеньки Гадяцького району на Полтавщині. Трагічний випадок в юнацькому житті молодого Федора визначив його майбутній життєвий шлях. Влітку 1942 року банда совєтських партизанів заскочила в село Лютеньки, захопила всіх чоловіків, ув'язнила їх в приміщенні сільської школи й розстріляла кількох арештантів. Серед бранців був і юний Федір. На ранок наступного дня банда погнала своїх бранців до Гадяча на суд за „ізмєну родінє", немилосердно катуючи безборонних людей. І лише зелена молодість малолітнього Федора спасла його від певного розстрілу — чиєсь серце зглянулося на хлопця й це вирішило його долю — живим і здоровим він добрався додому. Це й було однією з причин того, що в часі Великого Ісходу українського народу на Захід, у 1943 році, молодий Федір зі старенькою мамою подався в невідоме, зупинившись у місті Філлі, Австрія.

Після закінчення Другої світової війни Федір Коваленко одружився з Марією Швець і в 1948 році переселився до Бразилії, де закінчив Богословські курси і Митрополит Антіохійської Патріярхії на Південну Америку Владика Ігнатій Ферзлі 29-го червня 1958 року в Сао Паоло, Бразилія, висвятив його на священика. Після цього о. Федір дістав парафію в Понта Ґросса та різні місії у провінції Парана.

В 1962 році о. Федір з родиною переселився до ЗСА і став настоятелем церкви у Гартфорді та був обраний деканом Гартфордської округи.

В 1971 році о. Федір став настоятелем церкви Св. Тройці у Клівленді, Огайо. За ревну працю у Христовому Винограднику тодішній Митрополит УАПЦ в ЗСА Мстислав нагородив отця Федора саном митрофорного протоієрея (24 грудня 1977 року).

В 1981 році о. Федір став настоятелем парафії Св. Покрови в Рочестері, Н. Й., де впродовж 11 років здобув собі любов і признання не лише своїх парафіян, а й всього українського Рочестеру своїм державницьким і патріотичним наставленням, не кажучи вже про його релігійні переконання. Отець Федір не лише з амвону пропагував слово Боже, він був прикладом для всіх в сенсі родинному, громадському й людському, в щоденному житті серед гущі людської.

Протягом багатьох років о. Федір був членом 285-го Відділу Українського Народного Союзу.

Влітку 1991 року о. Федір відвідав Україну — це був для нього незвичайний дарунок неба за його страждання й віру в світле майбутнє України, для якої він жив і боровся.

День похорону отця Федора (12 грудня 1992) на цвинтарі Св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку видався холодним і непривітним. Та прощання з отцем Федором було людним і теплим — проводжали його в далеку дорогу не лише рідні й друзі, а й земляки та численні шанувальники. У храмі Андрія Первозванного прощало його численне духовенство, яке устами митрофорного протоієрея Селепини признало за покійним неабиякі заслуги перед багатостраждальною українською церквою, жертвенним трудівником якої був отець Федір Коваленко. Врочистий похорон відслужили: Архиєпископ Антоній, Митрофорний протоієрей Селепина, митрофорний протоієрей В. Дяків, митрофорний протоієрей Богдан Желехівський, протоієрей П. Готорович, протоієрей М. Земляченко, о. І. Фатенко, о. І. Лишик, о. І. Кульчицький та о. Є. Богуславський.

Над цвинтарем українського православного пантеону Св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку пливли тяжкі зимові хмари й накрапав дощ, а над передчасною, ще відкритою могилою отця Федора в сльозах і горю останнього „прощай" схилилася дружина покійного Марія з дітьми.

Петро Косенко

III Світовий З'їзд українського вчительства

Згідно з договором, підписаним Міністром Освіти України й Українською Спілкою Професійних Учителів у серпні минулого року в Києві, спільно підготовляється III Світовий З'їзд українського вчительства в Києві, 20-го—22-го серпня 1993 року. Два попередні з'їзди відбулися у Філядельфії, ЗСА. Тема наступного з'їзду: „Українська освіта в світі".

УСПУ буде заступлена своїми відділами з України, Америки, Канади, Польщі, Бразилії, Румунії, Литви і Пряшівщини. Східня діяспора буде орґанізована Міністерством Освіти України. Західня Европа й Австралія ще не є членом УСПУ, але до з'їзду, сподіваємось, і вони стануть членами української світової організації вчителів. Деякі інші краї підготовляють відділи УСПУ.

В Америці постали нові відділи в Баффало, Чикаґо і Міннеаполісі. Підготова для створення нових відділів іде в Рочестері, Дітройті і Клівленді, Парма.

Дуже важливий відділ постав у Торонто, який має шанси стати центральним відділом на цілу Канаду.

Як повідомила нас голова УСПУ з Бразилії, в теперішній вакаційний час зорганізуються відділи в Арґентині, Уруґваї, Параґваї і ще декілька у самій Бразилії.

III Світовий З'їзд УСПУ буде вирішувати дуже важливі справи. Від нього буде залежати доля нашого шкільництва в Україні і у всій діяспорі (східній і західній).

Готуймося всі до великого з'їзду. Вчительство просимо масово вступати в члени УСПУ. Професійні вчительки-монахині є звільнені від річних вкладок.

Українську громаду просимо моральної і матеріяльної підтримки.

Кожний учасник сам оплачує подорож в обидві сторони.

Докладніших інформацій шукайте в пресі і обіжниках УСПУ.

Зиновій Квіт,
голова УСПУ
Анна Барон,
писар УСП

Цікава шкільна імпреза

У „Нашій Українській Рідній Школі" у Філядельфії, одній з найбільших і найкращих щодо навчання українознавчих шкіл у ЗСА, від самого початку святково відзначаються 1-ше листопада, 22-ге січня та роковини Т. Шевченка. На це звертають особливу увагу д-р Олександер Лужницький, директор школи, в якій є 22 вчителі та 264 учні, і д-р Альберт Кіпа, голова шкільної ради.

Як досвідчені педагоги, вони дуже цінять живе слово, виголошене на сцені, воно ж бо глибоко западає в душу дитини, залишаючись в ній на все життя. Взагалі склад управи цієї школи належно підібраний, наприклад, заступником директора школи є мґр Віра Бей, яка у всеамериканських учительських змаганнях-конкурсах виходить щороку на чільне місце. Секретар школи Людмила Чайківська, про діяльність якої в СУА ми не раз мали нагоду читати, якщо сама із-за переобтяження секретарською працею не може повністю допомогти в імпрезах, то „запрягає" до шкільних імпрез свого чоловіка, що в свій час, студіюючи, був у складі відділу драми оперного театру у Львові. З дитячими імпрезами він завжди залюбки допомагає.

Перед імпрезою, що відбулася 30-го січня о год. 1-ій по полудні, була відкрита виставка мап України й інші географічні видання, поруч цього — кличі-цитати та колекція деяких каменів (базальт, дієбаз, ґраніт), яка принаймні невеличкою мірою ознайомила учнів з геологорозвідуванням, не згадуючи експонатів учнів школи. Між іншим, учні 11-ої та 12-ої кляс видають настінну газету, в якій містять новинки, короткі оповідання, вірші, анекдоти тощо.

Перед полудневою імпрезою для учнів 11-ої та 12-ої кляс з нагоди 22-го січня виголосив доповідь проф. Володимир Бандера, а перед сценкою-казкою „Кирило Кожум'яка" з цієї ж нагоди виголосила доповідь учителька НУРШ Галина Ключ. Режисерував казку Зенон Чайківський. Ролі були дуже добре підібрані, всі учасники цієї сценки-казки були на своєму місці.

Зенон Чайківський, що вже втретє ставить сценки свого пера, любить шкільну дітвору й тому з нею залюбки працює. Не згадуючи самої сценічної підготови, він деяким персонажам накладає на лице відповідний грим, одягає та навіть виконує функцію машиніста сцени. Співи композиції Зенона Чайківського, що були прикрасою сценки-казки, згармонізувала, розучила й диригувала вчителька співу Леся Рудий. Хор під її керівництвом добре звучав. Декорації та костюми позичила школі Світличка Українського Золотого Хреста та ще деякі потрібні костюми позичили д-р Орест і Марія Козицькі. Мистецьке оформлення сцени та костюми піднесли рівень спектаклю. Велику залю Українського Освітньо-Культурного Центру вщерть заповнили учні та їхні батьки. Ця своєрідна авдиторія не жаліла виконавцям оплесків.

Завершуючи шкільну виставу, присутні відспівали національний славень.

Всеволод Подільський

ХРИСТИЯНСЬКО-ДЕМОКРАТИЧНИЙ союз канцлера Гельмута Коля обговорює варіянти пом'якшення законів про громадянство, щоб знайти спосіб інтеґрувати декілька мільйонів турків та інших чужинців у німецьку спільноту. Цей намір свідчить про важливі зміни в політиці ХДС, лідери якого тепер вважають, що закони Бонну повинні дозволяти подвійне громадянство і разом з ним надати повні права чужинцям, які довший час проживають у Німеччині.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п.

інж. ОЛЕКСИ СКРОБКА

жертвую 50 дол. на Гарвардський Університет.
Родині висловлюю щирі співчуття

Ірена Копач

В ДРУГУ СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
дорогого СЕСТРІНКА І КУЗЕНА

св. п.
інж. хем.

БОГДАНА САС-ГОШОВСЬКОГО

буде відправлена

поминальна СЛУЖБА БОЖА й ПАНАХИДА

в українській католицькій церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й. 6-го березня ц.р. о год. 7:45 рано.

Хто ще пам'ятає дорогого Богдана просимо взяти участь у Богослуженні.

Дякуємо!
Родина

В ДРУГУ БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого

бл. п.
д-ра прав

ОРЕСТА ВОЛОДИМИРА БЕДРІЯ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в понеділок, 8-го березня 1993 р.
в церквах:

Св. Трійці, в Кергонксоні, Н.Й.;
Успення Пресвятої Діви Марії в Маямі, Фла.;
Входу в Храм Пр. Богородиці, в Норт Порт, Фла.;
св. Андрія, в Норт Порт, Фла.;
Богоявлення, в Рочестері, Н.Й.;
св. Йосафата, в Рочестері, Н. Й.;
в Піттсфорді, Н. Й. в оо. Кармелітів;
Царя Христа, в Бостоні, Масс.;
в катедрі св. Юра у Львові й інших церквах України та Америки.

В цей день ласкаво просимо згадати Ореста у своїх молитвах.

Батьки, родина та друзі

В неділю 24-го січня 1993 р. заснула
вічним сном
наша дорога БАБУСЯ і ТЕЩА

бл. п.

ТАТІЯНА з ПЕРХОРОВИЧІВ МАЄВСЬКА

народжена 28-го серпня 1910 р.

ПАНАХИДА відбулася 26-го січня 1993 р. в похоронному заведенні Петра Яреми при 206 East 7th St. в Ню Йорку. Божественна Літургія була відправлена в церкві св. Юра, відтак тіло покійної перевезено на місце вічного спочинку біля її дорогого сина бл. п. Олександра, на кладовище Св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Наша сердечна подяка отцеві Левові Ґолдейдові за похоронні відправи та зворушливу прощальну проповідь.

Щире спасибі родині і всім нашим друзям за моральну піддержку та участь в похоронних відправах.

А також наша щира подяка усім за пожертви на Божественні Літургії, за китиці квітів та кошики овочів до нашої хати і за всі вислови співчуття, висказані особисто, листовно чи телефонічно.

Нехай ласкавий Господь благословить всіх вас сторицею.

Зоряна, внучка
Александер, внук з дружиною Сузанною
Христина, синова

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
4-го березня 1993 р.
будуть відправлені
БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ:
в церкві Благовіщення, у Філядельфії;
в манастирі св. Йосафата в Ґлен Ков;
в катедрі Св. Володимира у Стемфорді, Конн.

Просимо родину і друзів пом'янути покійну у своїх молитвах.

Славне тріо бандуристів з України

Тріо бандуристів.

Невдовзі до ЗСА загостить славне тріо бандуристів з України у складі Михайла Барана та двох його синів — Ореста і Тараса. У їхньому репертуарі такі популярні пісні як „Ревуть, стогнуть гори, хвилі", „Гей, нумо, браття, до зброї", „Гей, літа орел", „В горах грім гуде", „Гей, видно село", „Там на горі на Маківці", „Буря на Чорному морі", „Запорізький марш", „Відродись героєм". Більшість із названих пісень виконавці часто повторюють на домагання захопленої публіки. Для американського турне тріо приготовило нові патріотичні пісні.

Розуміючи сучасну ситуацію в Україні, популярні й улюблені бандуристи, вважаючи своїм патріотичним обов'язком, залюбки виступають перед військовими відділами, надихають вояків до бойової готовности.

Ці бандуристи — широковідомі не тільки в Україні, але і поза її межами. Вони брали участь у міжнародних музичних конкурсах, при чому завжди були свідомі, ставши переможцями, що здобувають лаври не лише особисті, але українські. Вони з успіхом виступали в Парижі, Празі, Мюнхені та в інших великих містах Европи, де їх всюди гостинно зустрічали.

Втрійку виступають вони вже 25 років, ще коли Орест і Тарас були в дитячому віці. Згодом вони закінчили музичні училища та Львівську консерваторію ім. М. Лисенка. Всі вони викладачі високих музичних шкіл.

Тріо бандуристів дали понад 2,000 концертів, на яких побувало 5 мільйонів глядачів.

Їхнім завданням як бандуристів є будити, пригадувати славне минуле і кликати у майбутнє, щоб „козацька слава не пропала".

Всеволод Подільський

БРАЗИЛІЙСЬКА ПОЛІЦІЯ заарештувала італійського терориста Льоллько Ачіллєса, колишнього члена італійської терористичної організації „Червоні бригади", якого звинувачують у вбивстві в 1978 році відомого політичного діяча Італії Альдо Моро. Італійський уряд звернувся до властей Бразилії з проханням видати злочинця. Рішення з цього приводу буде прийнято під час судового процесу.

С. Кікті — 75 років

Цього року у січні сповнилося 75-ліття ред. Степана Кікти мешканця Клівленду. Степан Кікта вже понад 40 років є надзвичайно активним в організаціях і товариствах великого Клівленду.

Ювілят народився 10-го січня 1918 року в родині о. Павла Кікти в селі Унятичі, Доргобицького повіту в Галичині. В родині було 5 синів, наш ювілят був наймолодший. О. Павло, батько, був взірцевим священиком і українським патріотом, і так виховав своїх синів. Всі вони були і є активними громадянами свого народу. Ювілят дописував статті на різні громадські і кооперативні теми до української преси, журналів, редагував бюлетені, летючки з різних нагод та ін. В часі німецько-совєтської війни був арештований німецьким гестапо за активність в українській громаді.

В 1949 році, вже з дружиною Евгенією і дочкою Христею, приїхав до Америки, спершу до Ню Йорку, а відтак до Клівленду. В Ню Йорку був співзасновником і скарбником Союзу Українських Філателістів і Української кооперативи.

В Клівленді довгі роки співпрацював з проф. Леонідом Бачинським в Музеї-Архіві, був скарбником, провадив філателістичне видавництво і збирав фонди на купівлю дому для музею.

В Клівленді довгі роки працював в Українських Злучених Організаціях, був редактором Вістей УЗО, видав „Каталог грошей України", написав і видав друком історію 102-го Відділу УНС. В тій книжці він пише: „Біля 1894 року до цього міста приїхали перші українці-іміґранти... і тут вони зорганізували в 1902 році Братство св. апост. Петра і Павла, Відділ УНС, якого 75-ліття відзначаємо. В 1909 році заснували вони першу греко-католицьку українську парафію і наступного 1910 року побудували нову церкву, при вул. зах. 7-ій. Засновників Братства і першої греко-католицької парафії було 8 родин, а Управу Братства очолювали Михайло Чеґінь, голова, Семен Брунарський, секретар, і Іван Гудак, скарбник". Далі Степан Кікта пише: „Тепер українці великого Клівленду належать до 11 парафій католицького, православного і евангельсько-баптиського віровизнань та мають коло 50 світських організацій. Їх діти навчаються в одній парафіяльній школі та у двох суботніх школах українознавства".

Це початки українського поселення в Клівленді, які наш ювілят спробував відтворити.

В 1977 році він був технічним редактором ювілейної книжки „Школа Українознавства товариства „Рідна Школа" у Клівленді 1950—1977". Книжка надзвичайно гарно опрацьована, ілюстрована та докладно відтворює працю вчительської громади.

Подано також в цій книжці працю „Рідної Школи" на рідних землях в Західній Україні в часі польської окупації, перед Другою світовою війною. В тому часі „Рідна Школа" утримувала 12 приватних ґімназій, 11 ліцеїв, 4 учительські семінарії, 81 народну школу, 15 фахових шкіл, 1 торговельно-кооперативну школу, 5 бурс, 17 захоронок і 605 дитячих садків. В школах працювало 350 учителів, а ще до 150 доходили з інших шкіл.

Утримання того шкільництва коштувало великі суми грошей, матеріяльні умовини в тому часі були погані, але народ з останнього тягнувся, щоб добре виховувати молоде покоління. Велику матеріяльну поміч давала українська еміграція Америки і Канади. Першу допомогу з Америки прислав в 1910 Український Народний Союз — 500 дол. В часі поміж двома світовими війнами делегати „Рідної Школи" у Львові д-ри Семен Демидчук і Лев Ясінчук відвідували Америку і Канаду і повезли для „Рідної Школи" у Львові 100,000 дол. Була це велика поміч, завдяки якій два покоління молоді на рідних землях виростали сильними духом і свідомими громадянами українського народу.

Степан Кікта є членом НТШ, знавцем української філателії, власником великої колекції марок та української літератури. Його старанням із благословення Патріярха Йосифа він подбав і подарував нашим владикам копії п'ятьох чудотворних ікон Матері Божої, загарбаних з наших церков поляками, до почитання нашими емігрантами на трьох континентах.

Степан Кікта — це один з молодшого покоління, що виїхало у світ і тут жертвенно продовжує працювати для України, її культури, мови, мистецтва і голосить правду про історію України. Українська громада великого Клівленду з вдячністю цінила працю Степана Кікти, відзначувала його грамотами признання і подяки, а в 1987 році іменувала його Українцем Року.

Сьогодні, у його 75-ліття, українська громада великого Клівленду щиро вітає свого заслуженого співгромадянина, бажає йому багато Божих ласк, здоров'я, ясної думки і сили до дальшої праці для нашого народу. На многі і благі літа, наш дорогий Ювіляте!

Іван Фур

Вісті із середньосхідньої Фльориди

У неділю, 14-го лютого в Дейтона Біч у Візантійській церкві пресвятої Покрови вокально-інструментальний ансамбль „Веселий Львів" з України під час Богослуження відспівав „Отче наш". Після Служби Божої всі перейшли до парафіяльної залі і під проводом Зиновія Кметя дали концерт з програмою „Сини України" у складі Володимира Цімури (тенор і соліст, переможець конкурсу „Молоді голоси України"), Романа Панька, Юрія Антонюка і Зиновія Кметя. Численна публіка вітала їх зі захопленням і вимагала наддатків, які вони радо виконали. Багато осіб вперше бачили український музичний ансамбль, бо це старші емігранти із Закарпаття. Відтак ансамбль „Веселий Львів" від'їхав на наступний концерт до ст. Пітерсбурґу.

• • •

Дейтона Біч — одна з найкращих місцевостей на Фльориді. Щороку, особливо взимі і восени, сюди приїжджає багато людей, переважно старших, з Канади та північних стейтів Америки.

Чимало людей переїжджають сюди на постійно, бо тут значно дешевше життя, ніж в інших стейтах. Якщо б хтось хотів дізнатися більше, може телефонувати до будь-кого на подані телефони: Володимир Маєвський — (904) 441-6619, Володимир Коваль — (904) 258-3318, Маріян Стайнберґ — (904) 677-9149, Онуфрій Мізюк — (904) 756-2824, Василь Химера — (904) 423-9542.

Онуфрій Мізюк

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УАСТ „Леви" Чикаґо перед футбольним сезоном

Закінчивши дуже успішно осінню рунду футбольного сезону, перша дружина „Левів" мала розроблений плян підготови на черговий цикл сезону, який пройде у весняних місяцях. На початку зими футболісти були учасниками товариських ігор, так. зв. „Гавсліґи", які проходили в Палатайні, поблизу Чикаґо. В половині січня розпочали ігри в „Індор Турнірі", що їх влаштовує Метрополітальна Ліґа. Крім першої дружини в цих іграх мали виступати теж дружини юніорів та „олдбоїв". Провід футбольної ланки має надію, що після цих турнірів футболісти усіх діючих дружин „Левів" будуть належно підготовлені до весняних розгривок.

Повертаючи до виступів першої дружини минулої осени, слід відзначити, що вони випали надзвичайно успішно. В шести зустрічах за чемпіонат І дивізії Метрополітальної Ліґи „Леви" виграли усі такими вислідами: з „Аддісон" — 5:4, „Ремс" — 2:1, „Тревіян" — 3:1, „Лайтінґ" — 2:1, „Фортуна" — 2:0 і „Крилами" — 4:0. Завдяки цим перемогам „Леви" пересунулися з десятого на четверте місце в показнику табелі ігор на усіх 14-ти клюбів:

	точок
1. Кікерс СК	25
2. Вайкінґс	20
3. Краковія	19
4. УАСТ „Леви"	18
5. Аддісон СК	17
6. Ріел Ф. Ci.	15
7. Фортуна	14

До цих успіхів у великій мірі причинився колишній змагун „Карпат" Львів Славко Лендєл. Він фактично був мотором дружини і, граючи на позиції середнього помічника, керував усіми акціями в іграх і сам здобув сім ґолів. Побільше б таких футболістів!

Очевидно, без вкладу праці і серця провідників ланки і Управи Т-ва цих осягів не було б. Особливе признання належиться референтові футболу Михайлові Мартиновичеві, який багато років опікується і є провідником (менаджером) першої дружини УАСТ „Леви".

Роман Б. Припхан,
пресовий референт.

Спортове Т-во „Україна" на межі катастрофи

Наприкінці січня ц. р. в Києві відбувся 1-ий Конґрес Федерації Професійних Спілок України. Між іншими проблемами учасники конґресу розглянули одну з кардинальних, якою є проблема фізичної культури і спорту. Досі професійні спілки фінансували майже всю фізкультурну та оздоровчу працю, що її здійснювали Спортові Т-ва „Україна" і „Колос".

У зв'язку з важкою економічною скрутою на багатьох підприємствах України закривається спортові та оздоровчі секції, звільняється з роботи фахівців фізичної культури і спорту, до повного занепаду та закриття підпали спортові школи. У спортових товариствах професійних спілок значно скоротилася підготова резервів, що зовсім неприпустимо тепер, коли Україна вийшла на самостійну участь в Олімпійських іграх, чемпіонатах світу та Европи. Досі вже закрито понад 50 дитячо-юнацьких спортових шкіл, 700 підліткових клюбів, звільнено ок. 300 тренерів. В наслідок цього 180,000 дітей втратили можливості займатися фізичною культурою і спортом. Під загрозою розв'язання опинилося більшість дружин майстрів з різних видів спорту.

Представивши ці невтішні факти учасникам конгресу, голова СТ „Україна" Іван Клопов відзначив, що тепер у спортових товариствах професійних спілок перебуває 80 відсотків спортових баз України, на яких готується понад 60 відсотків спортових резервів, нараховується 156 дружин майстрів ігрових видів спорту. СТ „Україна" готує близько половини олімпійців та спортовців. Ця праця здійснювалася завдяки тому, що на розвиток фізкультурного руху професійні спілки України щорічно виділили близько 180 міл. карбованців, або 22 відсотки від профспілкових членських внесків. До того ж деякі фонди низові фізкультурні організації одержували від підприємств, установ та місцевої влади, які ремонтували та будували спортові споруди. А тепер діяльність СТ „Україна" на межі катастрофи. Професійні спілки практично відмовилися фінансувати фізкультурний рух і ланки оздоровчої роботи. Тільки одна гокейна дружина „Сокіл" в Києві потребує ок. 70 міл. карбованців, а за що утримувати її дитячо-юнацькі спортові школи? СТ „Україна" завідує 36-ма футбольними дружинами у вищій і першій лігах, 120 дружин з інших ігрових видів спорту. На їхнє утримання треба більйони карбованців. Тільки для проведення чемпіонату із спортової гімнастики потрібно 3 міл. карбованців. І так в усіх напрямках праці спортового т-ва. Щоб виконати хоч би першочергові завдання т-ва, голова І. Клопов подав конґресові такі рекомендації:

Передусім треба зберегти масовий фізкультурний рух. Для цього треба вирішити питання про відрахування не менше 15—20 відсотків від загальної суми членських внесків у первинних організаціях на розвиток фізкультурно-масової роботи. Знайти фонди для утримання дитячо-юнацьких спортових шкіл. Минулого року велику допомогу надав фонд соціяльного забезпечення професійних спілок України і таким чином вдалося зберегти 440 юнацько-спортових шкіл. Одначе тепер потрібно 950 міл. з причини інфляції, не говорячи вже про 660 міл. карбованців на заробітну платню тренерів і працівників цих осередків. Обов'язково потрібно звільнити заклади спорту від податків за прибутки господарської діяльности, надати пільги на придбання проїзних квитків для спортовців, а також встановити державне замовлення на спортові товари для фізкультурних організацій. На думку голови Клопова, без централізованого фінансування цієї програми не вдасться здійснити. Тому вже тепер доцільно було б визначити 15—20 найбільш престижевих ігрових дружин, а решту фінансувати за рахунок місцевих органів влади. Адже на одних спонсорах постійно великий спорт триматися не може! Серйозних проблем багато, але від них не слід втікати з думкою, що може завтра все якось влаштується. Треба вирішувати справу на державному рівні, бо фізична культура — це дозвілля, здоров'я нашої нації, коли хочете престиж молодої самостійної держави. Щоб у вирі політичних пристрастей не забути про цю важливу галузь, якою є фізичне виховання і спорт.

Людмила Мовчан

